

Trönöbygden

Organ för Trönöbygden Ekonomisk Förening

Årgång 13

Nr4

nov 2013

Bystugan blev röd med hjälp av rågmjöl och många villiga händer.

Sidan 7

**Snart solel på
affärens tak!**

sidan 7

**Trönö skola
en skatt att värna**

sidorna 14-19

**Äggen från
Storsjön**

sidan 22

Och: **Äppelrekord när över fyra ton gick till mustriet**
Pilgrimsvandrare från Trönö satsar på televisionen

sidan 11

sidan 28

Välkommen att annonsera i bygdebladet

Trönobygden

Organ för Trönobygden Ekonomisk Förening

Trönobygden är en lokal tidning som utges av Trönobygden Ekonomisk Förening. Den trycks i en upplaga av 600 ex. Vi gör den i A5-format. Den delas ut till alla hushåll i Trönö och andra medlemmar. Tidningen finns på biblioteket och i andra offentliga lokaler i Söderhamn.

Trönobygden utkommer kvartalsvis med manusstopp:

- 1 februari, utkommer under v. 9
- 1 maj, utkommer under v.22
- 1 augusti, utkommer under v.35
- 1 november, utkommer under v. 48

Annonspriser

1/1 baksida: 650 kr 1/1 sida: 540 kr
1/2 sida: 325 kr 1/3 sida: 190 kr

Radannonser: Köpa/byta/sälja m m: 20 kr

Tjänster via Trönobygden ekonomisk förening:
(priser inkl moms)

Kopiering:

Enstaka: 1,50 kr/st enkelsidiga, 2,50 kr/st dubbelsidiga.

Över 100: 1,25 kr/st enkelsidiga, 1,90 kr/st dubbelsidiga

It-tjänster: 20 kr/halvtimme

Skrivhjälp

Grovtvätt (mattor, överkast mm): 188 kr/maskin

Fönstertvätt, städning: 150 kr/tim

Vi fixar RUT-avdraget!

Bystugans öppettider:

Kontor och bibliotek

Måndagar	17-19
Tisdagar	10-16,
Onsdagar	10-13
Fredagar	10.15-12.30

Trönobygden

Organ för Trönobygden Ekonomisk Förening

utges av: Trönobygden
ekonomisk förening

Trönobygden utkommer
med fyra nr/år tills vidare.

Ansvarig utgivare:

Britt-Marie Eriksson

Postadress:

"Trönobygden"

Lertagsvägen 1
826 95 Trönödal

Internet:

www.tronobygden.se

E-post:

info@tronobygden.se

Besöksadress:

Bystugan, Lertagsvägen 1

Telefon: 0270 42 77 62

Fax: 0270 36225

Bankgiro: 5125-0298

Postgiro: 13 60 62-7

Redaktion

Gabriella Bild

070 664 68 16

Bo Lundstein

070 345 51 40

Ulrika Eriksson

076 802 45 03

Linnea Söderkvist

076 818 21 11

Marie-Louise Tynong

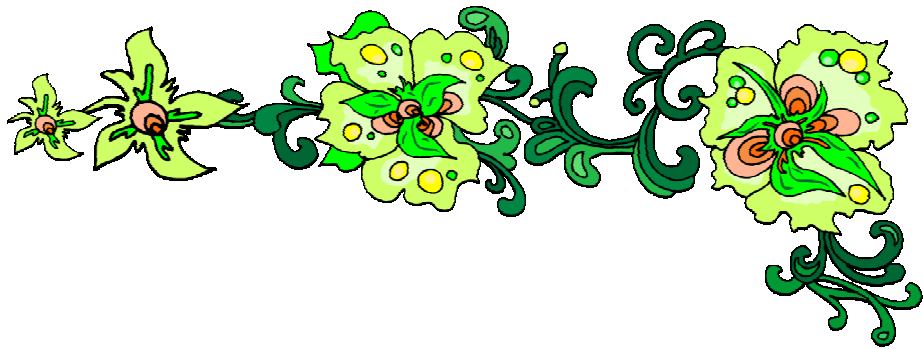
070 541 39 92

Layout och redigering

Marie Sundberg

Tryck: Bok & Tryck AB

Söderhamn

Hej!

Då var det dags igen och i din hand håller du ett nytt nummer av **Trönöbygdens egna tidning**. En tidning som i vanlig ordning är laddad med det som händer och sker här i vår bygd. De som arbetar med tidningen lägger ner massor av tid och de gör ett fantastiskt jobb tycker jag, och jag tror att de flesta läsarna håller med mig!

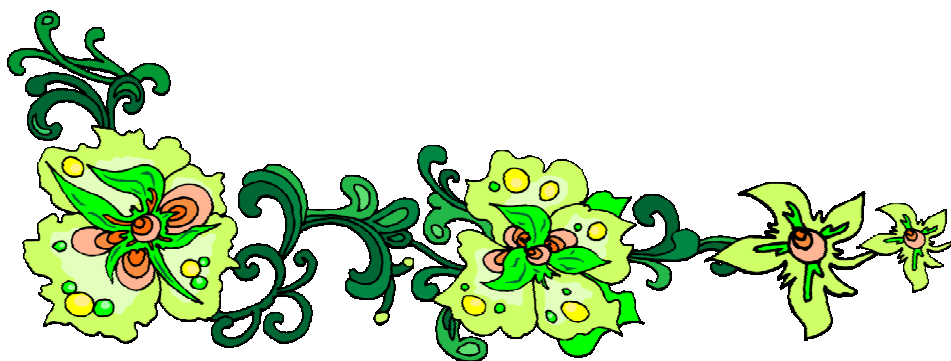
I det här numret handlar det bland annat om **vår skola här i byn**. Ett ämne som berör många av oss, kanske har vi barn som går där, barnbarn, eller kanske vi har gått där själva. Oavsett vilket så är vår skola en otroligt viktig del för oss i Trönö. För vad skulle hända om den försvann? Det är en tanke man inte vill tänka.

Nu vill jag ha **vinter, snö och minusgrader**! Lite lagom med snö sådär så att det räcker till att åka pulka och skidor. Minusgrader så att isen håller för skridskoåkning. Man ska kanske vara försiktig med vad man önskar sig då de senaste vintrarnas snömängd har varit i mesta laget men jag chansar och önskar mig snö ändå!

Julen är ju snart här igen med allt vad det innebär, en härlig tid med tända ljus, adventsmys, julklappar, mat och godsaker i massor. Men jag hoppas att vi alla den här tiden också tänker på de i **Filippinerna** som drabbats av katastrofen, tyfonden Haiyan. Vilka fruktansvärda öden och hemska bilder vi ser där ifrån! Vi alla kan hjälpa till. Det är enkelt att skänka och även en liten summa för oss gör stor skillnad för de drabbade. En av julklapparna i min familj består av en pengagåva till Filippinerna!

Ha det gott!

Britt-Marie

Goda råd från Trönö brandvörn

Nu går vi mot jul och den mysiga tiden när vi får tända ljus för att lysa upp mörkret. Tyvärr ökar bränderna under december. Många gånger beror det på de levande ljusen. Här är några råd inför advent och julfirandet:

Ha som vana att **byta batterier** i brandvarnarna den 1:a advent och kontrollera att brandvarnarna fungerar.

Alla hem bör ha **minst en brandvarnare** per våningsplan.

Lämna inte **levande ljus** obevakade. En god regel är att den som tänder ett ljus ansvarar för att släcka det.

Lämna aldrig **barn** ensamma med levande ljus eller tomtebloss.

Använd **ljusstakar** av metall eller keramik. Tänk på att ljusstaken står stadigt på underlaget och att det inte finns risk för att exempelvis en fladdrande gardin kan antändas.

Använd inte mossor i adventsljusstaken. Använd istället **obrännbara dekorationer**.

Tänd aldrig levande ljus eller häng tomtebloss i **granen**.

Tänd bara **värmeljus** i hållare som är avsedda för värmeljus. Om man har värmeljus på annat sätt finns risk för att det blir för varmt, med risk att anordningen går sönder och elden sprider sig.

Släck julgransbelysningen och adventsljusstaken med en **strömbrytare** eller dra ur kontakten. Släck inte belysningen genom att skruva ur ett ljus.

Sätt upp en **minneslapp** på ytterdörren om att inte glömma att släcka ljusen.

Med dessa korta råd önskar vi i Brandvärnet alla en God Jul och ett Gott Nytt år.

Michael Lindberg

PERRAS BYGG

070 5442167

ALLT INOM BYGGNATION

RING FÖR OFFERT

RÖRMOKERI

Det fixar vi!

**Värmepumpar Vedpannor Solvärme
Badrum m.m. Allt inom VVS – Rörmokeri**

Håkan: 070-373 69 31

Fredrik: 070-336 23 60

Andreas: 070-336 21 19

Solcellsprojekt i Trönö

Sveriges energisystem står inför många utmaningar och hur det framtida elpriset kommer att vara kan man ha många åsikter och teorier om. Det kanske intressantaste för oss elkonsumenterna är att solcellstekniken har fallit dramatiskt i pris och idag faktiskt är ett ekonomiskt reellt alternativ för den enskilda fastighetsägaren. Solcellsproduktion är den enda rimliga tekniken för att producera el till den enskilda fastigheten om man inte har ett extremt bra vindläge. Att själv ha ett alternativ att minimera elkostnaden har gjorts möjligt på grund av regeländringar för inkoppling av små elproducerande system, de troligtvis kommande subventionerna för överproducerad el och det fallande priset på solcellstekniken.

Det här har inte nått ut till privatpersoner ännu men kommer att göra det. Det är därför viktigt att goda exempel med tekniken lyfts fram och visar att solceller är ett reellt alternativ. Kan man samtidigt göra något viktigt för

bygden så uppnås synergieffekter. Trönö har god kompetens inom teknikområdet generellt och faktiskt speciellt inom solcellsområdet. Jag kommer följa projektets framfart och hoppas att det kan bli av och att både teknik, kostnader och energiproduktion kommer att finnas tillgängligt online.

Som uppvuxen i Söderhamn och med många års arbetande i olika hälsingekommuner, så har jag förstått vikten av en levande landsbygd. Kreativa projekt av kreativa människor personifierar ofta just en levande landsbygd och jag kan bara önska lycka till med alla dessa projekt (även om solcellsprojekt ligger mig närmast hjärtat).

PS. Jag har bokat en andel i solcellsanläggningen.

Mattias Gustafsson
Doktorand, energisystem
Högskolan i Gävle

För att underlätta situationen för vår lanthandel har vi bestämt oss för att bygga en soleanläggning på affärens tak.

Affären förbrukar stora mängder el, och en sådan anläggning kommer att förbättra läget för lanthandeln. På informationsmötet, som hölls för att kolla hur intresset var, var de flesta positiva och många ställde sig redan då positiva till att teckna andelar. I skrivande stund har redan fem andelar tecknats och betalats, trots att vi inte gjort något större väsen av oss än.

Det här är ren sponsring, så all el tillfaller lanthandeln. Man får alltså inte ut någon egen avkastning.

Vi kommer att erbjuda **200 andelar för 500 kronor styck**. Till våren kommer vi att börja bygga, och anläggningen beräknas vara igång till solsäsongen 2014.

När intresseanmälningarna kommer in kommer vi att skicka ut inbetalningskort till ett JAK-konto, *Solkontot*. Därefter ser vi hur stor anläggning vi kan bygga. Målet är att täcka taket på "gamla affären".

Vi kommer att sätta upp en skylt där namn på alla som bidrar kommer att finnas.

Anders Tång

Hälsa på någon vilken dag som helst!

Målning av Bystugan

Full aktivitet med penslarna på både hög och låg nivå.

Tomas Nilsson kollar när Olle Sahlin fyller sin målarburk

Tänk, så fort det går att måla ett hus, när många hjälps åt! Färgen kokades av falupigment och rågmjöl i stor gryta, och många penslar var i arbete när Bystugan blev röd en oktoberhelg.

Det fina kompendium med skisser över Trönö centrum som arkitekten *Gustav Appel* tog fram åt oss, dök upp igen. Det hade legat inne på Hägers som ju tyvärr varit stängt ett bra tag nu.

Det var roligt att bläddra igenom det igen och se hur stor del av de planer vi drog upp då som faktiskt har realiserats. Nu har nästan samtliga hus i centrum fått ungefär de

färger vi kom fram till skulle passa – färger som lyfter fram husens kvalitet och rätta ålder.

Gamla skolan och IOGT tillhör den äldre bebyggelsen, och det syns nu. Butiken, vars ursprungliga del byggdes utifrån en typritning som var vanlig under 40-50-talen har fått en tidstypisk färgsättning med knutar i fasadfärg och engelskt röda fönsterbågar.

Bystugan kommer få en motsatt färgsättning när det är färdigt. Efter att den nya panelen

kommit upp har vi målat fasaden i hemkockt ljus Falu Rödfärg – alltså den nyans som rödfärgen hade innan pigmentfabriken vid Falu Gruva installerade oljeeldning i sina brännare och temperaturen höjdes med hundra grader, vilket gjorde färgen mörkare. Dörrblad och fönsterbågar kommer att målas i brutet vitt när vädret tillåter oljemålning.

Karosseripanelen under det gamla kiosket ska fernissas. Helheten ska andas femtiotal är det tänkt. Sakta men säkert får vi stil på vårt centrum.

Hela styrelsen och faktiskt en del andra frivilliga var med och målade. Vi kokade färgen i en gammal pannmur med rågmjöl (tack ICA för mjölet) som bindemedel. Färgen räckte på

några deciliter när. Vi hade dessutom trevligt under tiden, och Bisse Eriksson bjöd på supergod kålsoppa till lunch.

Text: Po Tidholm
Foton: Janne Bild

ALTERNATIVET *till* STORBOLAGEN

Norrtullsgatan 8,
Söderhamn
0270-42 65 85
www.dina.se

Dina
Försäkringar

Vi drar elen !

ALECTRON
E L T E K N I K

Patrik 070-209 74 00 Oskar 070-299 15 84

Elinstallationer - Tele - Data - Säkerhet

Din lokala samarbetspartner när det gäller !

Glöm inte att utnyttja ROT-avdraget

Välkomna till oss

om ni vill resa miljövänligt, säkert och bekvämt!

www.lonnsbuss.se

Värmlandsvägen 8
826 40 Söderhamn

Tele: 0270-124 20

Mobil: 070-632 19 12

Fax: 0270-126 85,

E-post: info@lonnsbuss.se

LÖNNSS BUSS

BygglovSupport

I SÖDERHAMN HB

Vi hjälper Er med bl.a.

Kontrollansvarig

Kontrollplaner

Ritningar

Tel. 070-656 16 44

www.bygglovssupport.se

Den lilla butiken med det stora utbudet!

Vår manuella chark erbjuder dig:

- butiksstyckat kött
- butiksmald köttfärs
- ost i lösvikt
- och mycket mer...

Ni kan även beställa
**festplankor &
smörgåstårter**
för alla tillfällen!

Välkomna till ICA Nära Trönö!

Mån - fre 9.30 - 18 • Lör - sön 10 - 15 • 0270-360 85

TRÖNÖ

Bäckjus Maskinservice

Vi hjälper dig igenom vintern!

**Hos oss hittar du glykol, spolarvätska,
torkarblad, glödlampor och oljor
till bra priser.**

**Vi servar och reparerar din snöskoter,
snöslunga, traktor och bil.**

Nya öppettider:

Mån, ons, tor, fre: 07.00-16.30

Lördag: 09.00-15.00

Tis, söndag: Stängt

Trönbyn 613, tel 0270-363 46, 073-828 72 34

Äppelrekord 4300 kg!

Helgen 5 – 6 oktober blev en riktig familjefest!

Det var så det kändes när det vimlade av Trönöbor i alla åldrar; barn, vuxna och seniorer som jag själv. Under dagen droppade en strid ström av Trönöbor till Bystugan för att lämna sina äpplen. Dessutom alla – även hela familjer – som hjälpte till att samla fallfrukt och skaka ner de äpplen som ännu satt kvar i träden

Vi visste att vi stod inför ett bra år från bygdens äppelträd. Därför startades insamlingen en vecka tidigare än vanligt. Det berodde dels på att starten för älgjakten hade flyttats till samma lördag som enligt Trönöalmanackan var utlyst äppelplockarhelg, dels för att vi beslutat måla Bystugan söndagen den 6 oktober. I själva verket skedde hopsamlingen av äpplen under drygt två veckor. Organisationen fungerade bra och när det hela var över och sista transporten till Hå saftfabrik gick den 14 oktober då vi fick resultatet på skörden – 4,3 ton!

Alla blev antecknade, både de som lämnade själva och de som vi hjälpte. I år var det äpplen från 45 olika trädgårdar i Trönö. Därför drogs två vinnare och det blev *Ingrid Gunnarsson* och *Leif Bergman* som erhöll varsin låda must.

Redan i början november fick vi en första sändning must från Hå saftfabrik. De håller – som vi vet – hög jämn klass på tillverkningen av *Trönögummans äppelmust*. Ola Edlund är noggrann och sorterade bort en mindre del känslig sommarfrukt som kunde försämma smaken på musten. Nu finns den på affär'n. Drick den väl kyld, gärna i vinglas!

Text: Bosse Lundstein

Foto Gabriella Bild

Insamlingen till *Världens Barn* blev även det ett nytt rekord – 3.188 kr. En ökning med c:a 500 kr sedan förra året.

Några ur den yngre generationen äppelplockare. Uppe i trädet skakar Liam Eriksson ned frukten till Albin och Ellen Bild-Agerbjer.

Trönöäpplet (*Malus Trönö*)

Ympkursen har framgångsrikt med olika metoder ympat fram träd. Deltagarna i kursen har köpt ett antal träd och till sommaren kommer vi att kunna börja sälja resulterande träd till intresserade. Förhoppningsvis kommer det också att inspirera till att plantera grupper av träd på väl synliga platser. Inte minst för att få se en vacker äppelblomning.

Robert Wirén och jag var på en träff i Bergvik anordnad av *Malus Bergvik*. Hälsinglands landskapsäpple. Vi hade med oss ett par *Malus Trönö* också. Vårt bidrag till alla de sorter som presenterades med skyltar i korgar.

Det finns bilder på olika landskapsäpplen målade av Josefin Jankevics:

<http://www.malus.nu/applen.html>

Bosse Lundstein

**GRATIS
DELBETALNING
INGA RÄNTOR
INGA AVGIFTER**

När ditt pannrum får avgöra!

Köp klok värme till vintern! Elda med våra pellets,
dom sotar mindre och värmer mer.

neova
villapellets

RÄNTEFRI BETALNING I 4 MÅNADER!

Neova villapellets köper du hos:

Värme & Miljö AB

Annelie 0278-154 10 och Olle 070-334 43 61

Snöslungor

Lastramper

Motorsågar

Isborrar

Bollnäs Bilvård AB
Renslyckan 1
821 50 BOLLNÄS

Tel: +46 (0) 278-127 30
Fax: +46 (0) 735-278 248
E-post: info@bollnasbilvard.se

Öppettider Butik, Rekond & Support:
Mån - fre 08:00-17:00
Lör 10:00-14:00 (endast butik)

Mysteriet på Trönöskolan får en förklaring!

Först en kort sammanfattning av historien från nummer 2:2013 av *Trönöbygden*:

Lukas och Emma har flyttat till Trönö och börjar i tredje klass i Trönöskolan. Efter en tid får de höra av de andra barnen om att suddar och pennor försvinner mystiskt nere i källaren. Det är ett mysterium som pågått ända sedan terminen började. Emma och Lukas sätter upp lappar med uppmaning till alla elever : *Om ni har någon aning om vad som hänt nere i källaren, var vänlig mejla ett förslag till...*

Nu har den här historien fått sin fortsättning genom att läraren Malin Hedlund berättar att barnen i hennes klass har arbetat med texten *"Mysteriet på Trönöskolan"* i några omgångar. Vi har nu fått elva förslag på lösningar av problemet. I det här numret medverkar Elin Thyr med sin lösning.

Linnea Söderkvist

När Emma och Lukas har satt upp alla lappar kommer fröken Sofia. Sofia läser på lapparna och frågar vad som har hänt. Emma och Lukas blir helt röda i ansiktet, de vet inte hur de ska förklara. Till slut kommer Emma på att de ska säga att de har bråttom.

- Eh.. vi har bråttom! säger Emma fort och går i väg men Lukas börjar att fnissa.
- Okej, men ni ska väl inte med bussen, eller!?
- Nä.. men.. ehh.. mamma har kommit nu!! säger Lukas och blir helt röd i ansiktet. Emma och Lukas går ut från skolan och möter Alva och Oskar.
- Hej! Vart ska ni då? undrar Alva glatt.
- Vi ska hem nu! Ni då? frågar Lukas.
- Vi med! säger Oskar och Alva samtidigt. Kan inte vi vara med varandra idag?

Emma och Lukas tittar på varandra och sedan säger Emma att de gärna är med dem idag. Lukas säger sedan till Oskar att de kan försöka lista ut vem det är som är penn- och suddmysteriet. Alla säger ja och börjar redan planera planer.

Efter en kvart kommer Alva på att en kan kasta en sudd i källaren och så håller de andra utsikt.

- Gud vilken bra idé Alva! säger Emma högt. Kom så går vi tillbaka och provar!

Alla springer tillbaka fnissiga och glada. När de kommer in till skolan säger Oskar:

- Vänta här jag ska springa till min bänk och hämta min sudd.

Emma, Alva och Lukas springer ner till källaren och sätter sig i hörnet. Efter 3 minuter kommer Oskar med sin sudd i handen, han sätter sig i hörnet med dem andra och kastar iväg den. Nu hör de något...

- Hör ni!? säger Lukas med rädd röst.

Alla svarar ja, men alla såg lite rädda ut!

Nu ser de vad det är!

– Aaa!! skriker Oskar och ser att det bara var 2 råttor som börjar äta på sudden. Alla skrattade så mycket så att de vart röd i ansiktet.

– HAHA! Det är ju bara två råttor!! skriker Alva som blir röd som en tomat av allt skratt.

Efter alla skrattat klart och har fått en normal färg på ansiktet går de upp ur källaren. Då möter de vaktmästaren.

– Vad händer här då? frågar han med ett stort leende.

– Vo.. eh.. vi... , säger Oskar.

– Vi skulle se vad som hände om man slänger en sudd i källaren, avbryter Emma.

– Vad hände då? säger vaktmästaren lite fundersam.

– Det kom två råttor och tog den! svarar Alva.

– Åå! skriker vaktmästaren glatt. Jag har försökt att få tag i dem i ett år nu. Är de kvar?

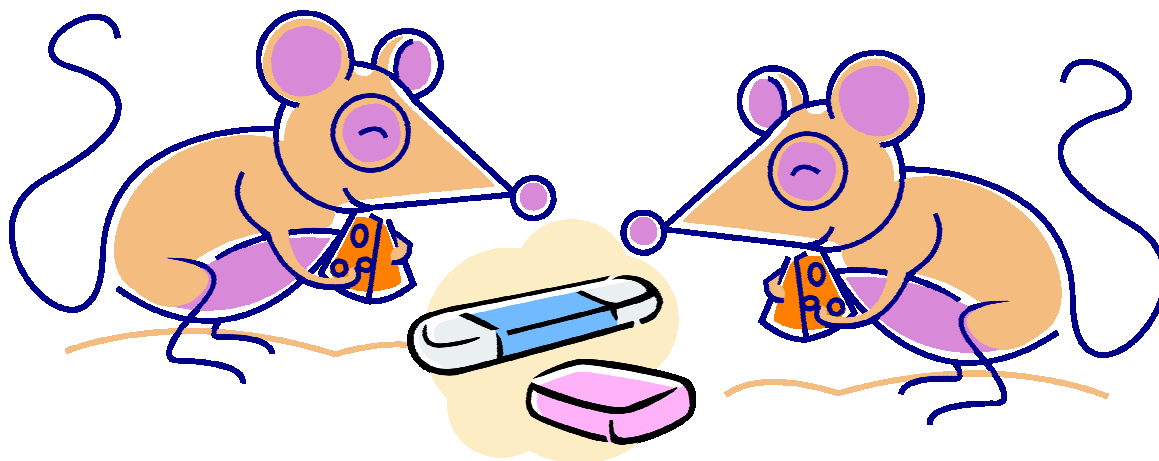
Barnen svarar ``ja`` och vaktmästaren blir så glad att han hoppar och springer runt, runt. Barnen visade vart råttorna satt och åt på sudden. Och där satt dom och åt tills vaktmästaren tog dem.

Nu behövde ingen vara rädd att för att någon ska ta deras suddar och pennor. Och Lukas behöver inte vara rädd att något ska bita honom i fötterna, och vaktmästaren behöver inte leta och försöka ta dem.

För nu är de ute i skogen och har det bra.

Av

Elin Thyr

Kan vi odla tillsammans i Trönö?

Välkommen till en samtalskväll i Bystugan! **Onsdag den 11 december kl. 19.00**
Arr. Studieförbundet

Anders Persson från Studieförbundet kommer och berättar om hur de arbetat runt tillsammansodlingarna i Vågbro.

Dags att kämpa f

Hundra
ungar!

Lägga
ner?

Ha vår
skola
kvar!

Fakta om Trönö skola

Årskurser: F-6
Antal elever: 98
Andel behöriga lärare: 100%

Är en av tre mindre skolor i kommunen som hotas av nedläggning enligt en utredning som nyligen presenterades.

Är per definition inte en byskola, eftersom det finns fler än 50 elever. (Skolverket)

I våras hade framtidsverkstaden en träff där barn och vuxna diskuterade framtiden i Trönö. Barnen som deltog gjorde en lista med önskemål på saker de vill ska finnas och aktiviteter som ska gå att göra. Förslag gavs också att man kunde inleda ett samarbete mellan föreningarna i Trönö och skolan för att kunna genomföra vissa av dessa önskemål. Sagt och gjort. Kontakt togs med skolan och lärarna där var väldigt intresserade och engagerade av att få ta del av det föreningarna har att erbjuda. Vi pratade om vilka föreningar som

för Trönö skola!

Foto: Marie Sundberg

finns och vilka möjligheter som erhålls. Lärarna hade själva många bra idéer om vad de skulle vilja se och göra. En lista med ett tiotal alternativ kom fram, bland annat besök på Söderblomsgården och skötsel av får och getter hos Birgitta Höglund.

Utifrån de idéer som framkommit från lärarna kommer kontakt med föreningarna att tas. Om det går som planerat så ska de första studiebesöken hos de aktuella föreningarna och skolan genomföras till våren. Trönöbygden kommer ha kontinuerlig kontakt med skolan

varje läsår för att hålla samarbetet levande. Sedan kommer vi naturligtvis arbeta vidare med nya idéer och utveckla det som redan är påbörjat.

Alla är välkomna att komma med nya idéer och förslag för ett Trönö i framtiden!

Ni kan kontakta mig via mail:

maria_sjoelund@spray.se

eller på telefonnummer: 072-2479480

Maria Östman

Trönö, med ån och dammen i centrum

Wijsdammen, eller vad den rätta benämningen är, har en rätt omfattande historia, med sågplats omnämnd redan på 1600-talet. Störst är troligen ångsågen uppförd 1889, som brann 1922. Kvarlämnade grundsättningar, nedströms gångbron över dammen, visar spåren av verksamheten.

Vad kan vi göra det till?

Stig Eriksson aktiverade ungdomar i området när han såg möjligheten att använda deras verksamhetslust. En trevlig bänk och grillplats, som tog tillvara en naturlig och lämplig yta för samvaro, iordningställdes. Dessvärre avtog lusten till fortsättning när vissa personer på besök lämnade skräpet efter sig.

Tankarna som snurrar i våra huvuden är att fortsätta Stigs arbete. Genom att anlägga en promenadstig längs dammen och nedströms efter ån görs området mer tillgängligt. Med några platser för bänkar och möjliga grillplatser kan det bli ett trevligt promenadstråk. De gamla grundsättningarna är några av platserna som kan nyttjas. Med sådana arbeten skulle även mini-golfbanan komma bättre till sin rätt.

Till Trönöbygdens årsmöte lämnade vi in ett förslag om att, genom kommunen, försöka få del av de pengar som Skogsstyrelsen ställt till kommunens förfogande för att sysselsätta arbetslösa. Svaret vi har fått från ansvariga tjänstemän är att intresset för arbetet finns, men man har ännu inte haft tidsutrymme.

Växter

I området finns en sällsynt växt, *hampflockel*, som enligt äldre litteratur är vanlig i Skåne och Blekinge och sällsynt upp till Uppland. Enligt nyare uppgifter sällsynt upp till Hälsingland.

Skogsolvon, druvfläder, olika arter salix (sälgläktet), gråal, klibbal, hägg, småplantor av ask med mera, är exempel på träd i området. Och med varsam röjning kommer säkert flera arter att visa sig.

Skolan

Med rätt utförd bearbetning av området kan det bli lämpligt att använda i **skolans undervisning**, och skolan har uttalat sitt intresse för området.

Mer åsikter

Det finns säkert andra och fler åsikter om hur området kan användas till trönöbornas och besökandes trevnad. Lämna gärna åsikterna i Trönöbygdens postlåda eller mailbox, info@tronobygden.se

Robert Wirén

Den 15 nov mötte Robert och Jan Olov representanter från Skogsstyrelsen för att tillsammans med dem planera för arbetet med röjning. De kan komma att sätta igång någon gång under vårvintern, trots att de har fullt upp med andra åtaganden.

Bosse

Nu finns **Trönöalmanackan 2014** till salu på ICA Trönö och Ekoboden.

Studiecirkel: Friskola

På **Framtidsverkstaden** den 17 nov bestämdes att ta reda på hur man gör för att starta friskola, och samtidigt förbereda för en start här i Trönö, om det skulle behövas. Därför startar vi nu en studiecirkel, i samarbete med SV.

Anmäl snarast ditt intresse till Trönöbygden,
tfn: 42 77 62,
e-post: info@tronobygden.se.

Dag och tid för träffarna bestäms av gruppen, så snart några anmälningar kommit in.

Statistik för Trönö skola

Statistik är något som både ofta anses vara tråkigt och som man väl ibland bör ta med en nypa salt avseende trovärdighet.

Men i det här fallet kan vi nog utan tvekel lita på siffrorna. De är hämtade från SVT:s sida Pejlr, och visar att Trönö skola håller en hög kvalitet avseende både lärartäthet och resultat.

Nedan visas huruvida skolans värde är högt, medel eller lågt i förhållande till andra skolor i landet:

Lärartäthet (lärare per 100 elever):
7,7 lärare vilket är medelvärde

Andel behöriga lärare :
100% mycket högt

Årskurs 3 (avser läsåret 2012-2013)
Andel elever som uppnått kravnivå i nationella prov i svenska:
100% mycket högt

Andel elever som uppnått kravnivå i nationella prov i matematik:
100% mycket högt

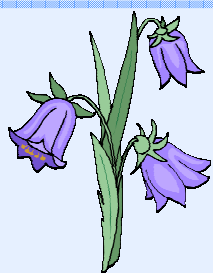
Det finns ingen "byskola" kvar att lägga ner i Trönö. Byskolorna i Trönö (från Grubbe i norr till Långbro i söder) är sedan länge nedlagda och har samlats i centrum av Trönö. Därför är Trönö skola en central-skola i bygden och ingen byskola enligt Statistiska centralbyråns definition:

En byskola är en skola på landsbygden med högst 50 elever som är mellan 6 och 13 år.

Kanske man utifrån dessa fakta skulle döpa om vår skola till **Trönö centralskola**? Det vore ju med hänsyn till elevantal helt korrekt att göra. Enligt beräkningar kommer dessutom kommande elevkullar att öka i storlek.

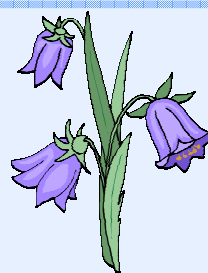
Här länken till statistiksidan om någon vill titta närmare:
http://pejl.svt.se/skola/gavleborg/soderhamn/2182021_trono-skola

Bosse Lundstein
Marie Sundberg

*"Det finns bara två sätt att leva vårt liv.
Ett är som om inget vore ett mirakel.
Det andra som om allting är ett mirakel."*

Albert Einstein

**Service, reservdelar, tillbehör,
maskinförsäljning**

**Köksutrustning, tvättmaskiner,
diskmaskiner, kyl & frys**

Återförsäljare av:

Cylinda

Värd varenda krona

och

**Vi servar
även
husvagnskylar**

J&A

Hushållsservice AB

Jens Rehnvall

Bollnäs 0278-124 71 • Söderhamn 0270-160 80

INSECO

*Skruvspecialisten
i Söderhamn*

Tel 0270 735 50 Fax 0270 735 60

www.inseco.se

Hitta dina julklappar på

www.sarasskafferiet.se 073-044 03 70

Närproducerade, ekologiska och nyttiga skafferivaror.

Vackra ting till köket.

Nu kan du även köpa ekologiskt fika på skafferiet.

Välkommen!

Med vänlig hälsning

Sara Pålbrant

SNÖRÖJNING • PLOGNING • SANDNING

Snökäppar i plast med reflex, till salu.

Peter Åkerlind, Stårte, 070-34 37 138

Julmarknad

på Söderblomsgården i Trönö

Lördag 30 november 11-16

Söndag 1 december 11-15

Ostkaka, diverse ostar, bröd, honung, fisk, träslöjd, diverse hantverk, fårsinn, sylt, svamp, hemgjord saft, julbollar och julkransar med mera.

Trönösmarket

Servering! Kaffe med hembakt julbröd!

Kölbullar • Varmkorv • Lotteri

Julmusik av Åke & Kalle Frid

Välkommen till en julig Hembygdegård.

Arr: Trönö hembygdsförening och

Den här gången tar jag inte upp ett historiskt fenomen eller händelse, utan något annat som etnologer ofta gör: intervjuer. Just i detta fall handlar det om *Stig Nilsson* i Storsjön, ni vet *Nilssons hönseri*. Som ni kanske har märkt så finns inte längre ägg från Trönö på hyllan i affären längre, och det tycker jag är väldigt tråkigt. Här kommer i alla fall ett tack och en hyllning till Stig för lång och trogen äggtjänst.

Vi sitter i köket och småpratar lite allmänt om djurhållning, närproducerat och hur bra jag tycker det är för bygden att vi så länge har kunnat köpa ägg som kommer från en gård i Trönö.

– *Jo visst är det det, det är absolut inget fel i närproducerat, men nu har jag ju slutat att leverera till affär'n. Jag är 71 och orkar inte längre hålla på som jag brukat.*

Stig berättar att han som mest har haft 1100 höns sedan han började med hönseriet på heltid 1975. Innan det arbetade han i skogen och åt Vägverket, det var medan föräldrarna levde.

– *Jag har haft höns under hela min uppväxt. Mamma och pappa hade ca 30-40 höns kring mitten av 50-talet, sedan ökade antalet. Mjölkor hade vi också. Äggen vi fick var mest till oss själva i början, vi var en stor familj. Sedan köpte några grannar ägg av oss och senare började även Alvar List på affär'n i Rönningen köpa från oss. Någon gång 1983-84 började jag sälja till ICA här i Trönö. Det är trettio år sedan, inte många håller på så länge.*

Stig berättar vidare att han aldrig har fött upp djuren själv utan köpt in kycklingar istället. Först från Bräcke, nu nedlagt sedan länge och de senaste åren från Njurunda.

– Hönsen är 16 veckor när de kommer hit och de börjar värpa när de är ungefär 20 veckor. De lägger i snitt ett ägg om dagen, sex dagar i stöten och sedan verkar de vila en dag. De kläcker bäst första året och de flesta är produktiva i 2-3 år.

Hönsen på Nilssons gård lever gott. Istället för små och trånga burar har Stig ett så kallat lösdriftsystem; i hönshuset går hönsen tillsam-

mans i ett stort utrymme samt har ett så kallat "badrum" där de fritt kan gå och sprätta. För att få värme och varmvatten ute i hönshuset har Stig fixat en varmvattenberedare. På sommarhalvåret flyttar hönorna ut i en stor inhägnad på gården, där sprätter de sedan runt fram till oktober, eller så länge vädret tillåter, då de invintras. De går inte ut alls under vintern, berättar Stig.

– De är lämpliga husdjur tycker jag, jag bara tittar till dem emellanåt och hämtar ägg. Nu under vinterhalvåret börjar deras dag kl. 7 då lyset tänds. Sedan delar jag upp maten i två omgångar under dagen, en gång på morgonen och så igen vid 17-tiden. Lyset släcks igen vid 21.

Jag frågar om det finns några faror för hönsen när de går ute, och jo, det finns det. Även om det är sällan som rovdjuren ger sig på hönseriet så har både minken, räven och duvhöken gått till attack.

– Duvhöken är ingen större fara, den tar bara en höna åt gången och har man tur så återkommer den inte. Räven har varit på besök en gång och då tog han 5-6 hönor för mig. De andra lade sig ned och spelade döda och klarade sig, de lurade räven. Men en gång kom minken och det var ett riktigt elände.

Stig visar mig ett avsnitt ur sin dagbok. Det var fredagen den 12 september 2008. Hönsen hade samlat sig vid husknuten och ville inte komma och äta när Stig kom med maten på eftermiddagen. Han flyttade maten närmare hönsen och började plocka lite ägg. Då fick han se en brun höna och en mink under huset. Minken hade tagit ett antal hönor och Stig började under kvällen flytta in ungdjuren som han köpt i maj.

Under lördagen fortsatte han med att flytta in tvåårshönsen. På söndag morgon upptäckte Stig att minken hade dragit in 25-30 höns i ett värprede. Den sista hönan fungerade som en kork och minken stängde på så vis in sig själv. Minken gav sig inte, trots att Stig hade en radio

I hela sitt liv har Stig Nilsson i Storsjön varit omgiven av höns, och otaliga är de ägg han plockat ur redena i Nilssons hönseri. Och många är vi, som tacksamt plockat samma ägg från kartongerna på Trönö Livs. Det har varit ett privilegium med ägg från fritt sprättande, friska, frodiga hönor.

på för att skrämma den. Minken tog ytterligare någon höna innan Stig beslutade sig för att låna minkfällor. Natten till den 27 september lyckades han fånga en mink som bara fräste och visade tänderna.

– Så visst finns det faror för hönsen. Och så var det ju det där med fågelinfluensan. Då var det synd om dem, de fick inte vara ute alls den sommaren.

Och så finns det ju svårigheter även för den som har hönseri. Kraven från Livsmedelsverket och Länsstyrelsen är hårda, försäljningen ger ingen stor lönsamhet eftersom ”de stora” leverantörerna har sådana mängder djur, och därför pressas priserna. Värpfoder är dyrt och ofta går det jämt upp med inköp av foder och nya höns och försäljning av äggen. Men Stig är i alla fall godkänd för alla krav, han har stämpel och ett godkänt äggpackeri.

– Men nu ska jag trappa ned, jag har kvar de

hönor jag har för husbehov och sällskap. Jag tänkte sluta helt men insåg att det skulle bli som en chock för mig. Äggproduktion var mer lönsamt förr i tiden, man hade för husbehov och sålde i mindre skala, men det känns i alla fall bra att jag kunnat leverera ägg till affär'n under alla dessa år.

Vi går ut i hönshuset och jag får titta på äggpackeriet och hälsa på hönorna som finns kvar. De är nyfikna och småpratar med oss hela tiden. De har det bra, det syns. Nu får de se till att Stig får ägg som i alla fall täcker husbehovet. Tack Stig för lång och trogen tjänst!

Gabriella Bild

Gymmet

hyrs via Ica Trönö.

Ta chansen och kom i form!

Ur DiBiS-arkivet: *Anöänge såg*

Anöänge ångsåg i början av 1900-talet. Dammen började byggas 1902 och fr.o.m. 1904 startade Rönninge Såg AB driften. Den drevs först med vattenkraft men i samband med att det 1916 var så lite vatten att man bara kunde köra med en turbin, bestämde man sig för att bygga om den för ångdrift. 1920 brann sågen och byggdes upp igen 1922. Sågningen upphörde 1933. 1925 hade man ca 40 anställda. Det var en stor arbetsplats belägen vid Trönöån, på gränsen mellan Tygsta, Sterte och Rönningen. Efter sågens konkurs 1931 avvecklades verksamheten och byggnaden revs. Skorstenen revs 1934 av Mickel Nord och hans 14-årige son Herman. 6000 tegelstenar plockades ned och såldes sedan styckvis för några öre styck.

Redaktionen för Trönöbygdens tidning önskar alla läsare

God Jul och Gott Nytt År

Nästa nummer kommer vi på prov att göra i A4-format.
Efter det får alla tycka till om vilket som är bäst, och sen
bestämmer vi vilket som ska gälla framledes.

Trädfällning?

Behöver du hjälp att ta ned
träd vid ditt hus, stuga, tomt e.t.c?

Vi fixar nedtagning, bortkörning och stubbfräsning.

Grus- och sandsopning?

*Vi utför även: Häck- och gräsklippning,
grästrimning, skogsröjning, skogsplantering.*

Glöm inte ROT/RUT!

JÖ SKOG & SNÖ AB

Kontakta: Johan 070-625 37 40

TRÖNÖS BÄSTA RECEPT!

Lena Åkerlind, Sterte, bjuder på

Nötpaté till det vegetariska julbordet

Ingredienser

1 medelstor gul lök
25 g smör
225 g blandade nötter (t ex, valnötter, hasselnötter, cashewnötter)
100 g grahamsbröd
3 dl grönsaksbuljong
2 tsk öljäst
Ev mer kryddor, efter smak
Smör och ströbröd

Gör så här:

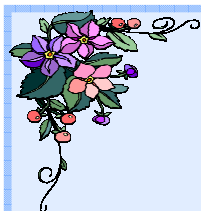
- * Sätt ugnen på 200°
- * Hacka och fräs löken i smöret, tills den är genomskinlig

- * Mal nötter och bröd, eller kör i matberedare
- * Hetta upp buljong och öljäst till kokpunkten
- * Häll buljongen över det malda och löken (blandningen blir ganska lös)
- * Smörj och ströa en avlång form, typ brödform
- * Häll i blandningen och grädda i mitten av ugnen ca 30 min

Servera gärna tillsammans med klyftpotatis, svampstuvning och sallad.

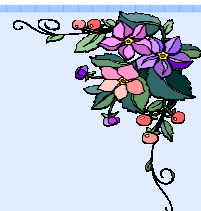
God jul!

Lena lämnar stafettpinnen vidare till Krister Frid, Långbro

Vi gratulerar

IOGT som fyller **130 år!**

Trönös hjärtstartare

finns alltid tillgänglig i ett skåp vid affären!

- kan vara livsavgörande när någon drabbas av ett plötsligt hjärtstopp.
- enkel att använda
- kan användas av alla.
- ger talade instruktioner
- automatiskt skydd mot felhantering

Anmäl dig till nya hjärt- och lungräddningskurser i affären!

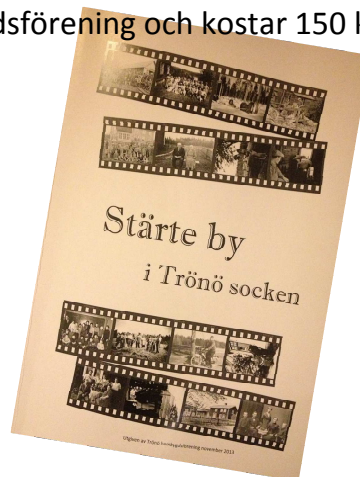
Gör din intresseanmälan på listan vid charkdisken så organiserar vi kurserna i enlighet med intresset. Även om du gått en kurs redan, kan uppdatering vara bra.

Foton från förr lockade många

Den 8e till 10e november visades en fotoutställning i Hembygdsföreningens regi på Trönögården. Tyngdpunkten låg på bilder från Sterte och olika släkter därifrån eftersom den nyutkomna boken om byn hade premiärläpp under helgen, men även bilder från övriga Trönö visades.

Under fredagen kom ca. 50 besökare, lördagen 150, söndagen 100. Dessutom såg sju medlemmar i föreningen Dibis styrelse utställningen på måndagen eftersom de hade sitt månads möte på Trönögården. Även en grupp från Forsgården har också sett utställningen i efterhand. Så strax över 300 besökare har betraktat vår bildskatt och det är ju ett fantastiskt bra resultat!

OBS!! Du glömmer väl inte att köpa ett exemplar av den nyutkomna boken om Sterte? Den är ett resultat av bybornas engagemang och starka vilja att söka sina rötter och sammanhang bakåt i tiden. "Sterte by i Trönö socken" är utgiven av Trönö hembygdsförening och kostar 150 kr.

SPF är en ideell, partipolitiskt och i religiösa frågor obunden förening som har till uppgift

- att tillvarata, pensionärernas sociala och ekonomiska intressen.
- att verka för att pensionärernas erfarenheter tillvaratas, i samråd med yngre generationer.
- att lämna information i samhällsfrågor som berör pensionärerna.
- att främja studier och annan kulturell verksamhet.
- att främja friskvård samt att i övrigt verka för god livskvalitet.+

Vi erbjuder medlemmarna:

- trevlig samvaro med vänner och bekanta, information, underhållning, mat och dryck..
- friskvård i form av gymnastik, boule och promenader.
- ger medlemmarna ett bra försäkringsskydd till rimliga kostnader

För info, kontakta Lennart Persson 070 852 24 10 eller läs på www.spf.se/trono

Tur och retur medeltiden

När Björn Berge ringde pastorsexpeditionen för att få statister till sin dokumentär om *Olav den Helige*, blev jag kontaktad. Det är klart att Trönös pensionärer ställer upp!

Kerstin och Roland Axling, Madelaine Thelin, Astrid Wadsten och undertecknad samlades vid Norrala kyrka försedda med vandringsstavar och ryggsäck. Vi skulle föreställa pilgrimer. Vi filmades på vandring upp mot Staffans Stupa där en "munk" guidade.

Astrid och Roland fick munkkåpor, det var en syn! Jag frågade Roland om han avgivit munklöftena om lydnad, fattigdom och kyskhet. Kanske Kerstin kunde intyga det första, men knappast det sista!

Sedan bar det av till Västerstråsjö, till ett litet kapell byggt på medeltida maner med handbi-lade stockar i väggarna. På den platsen har det funnits ett kapell en gång i tiden. Vi kände historiens vingslag när vi satt där och tillsammans sjöng *Härlig är jorden* som ju är en pilgrimssång.

Vår insats avslutades där, men vi tog vägen förbi Gröntjärn, denna mystiska vattensamling utan till- eller avlopp, vars vattenstånd kan skilja med 13 meter under ett år. Det blev en hel dags "förrättning", men intressant att få inblick i enklare filmarbete. Nu hoppas vi att Björn Berge får ihop bidrag så att han kan slutföra arbetet.

Tänk att få se oss "pensionister" i TV!

Text & foto: Marie-Lousie Tynong

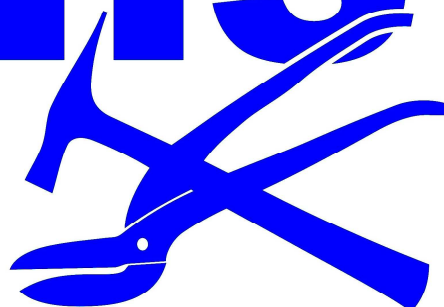

Julgranen
skänks även i år av
Erik Eriksson

Holms

Bleck & Plåt

www.holmsplat.com

Allt inom byggplåt!

SÖDERHAMN 0270-100 71, 070-516 42 99

DETTA HÄNDER I TRÖNÖ

NOVEMBER-DECEMBER

Lö 30 nov	Julmarknad på Söderblomsgården
Sö 1 dec	11-16 lördag, 11-15 söndag. Se annons s. 21
Sö 1 dec	Adventsgudstjänst i kyrkan kl. 14.00
On 11 dec	Kan vi odla tillsammans? Samtalskväll om samodling. Bystugan kl. 19, samtalskväll med Anders Persson, Studieförbundet
Lö 14 dec	Julmarknad i församlingshemmet. Lokalproducerad mat, kaffe, sång och musik.
Lö 14 dec	Konsert med lokala förmågor i kyrkan kl. 16.00
Lö 21 dec	Julkonsert med kyrkokören, kyrkan kl. 17.00
Ti 24 dec	Midnattsmässa , kyrkan kl. 23.00
Sö 29 dec	Söndagsgudstjänst , kyrkan kl. 11.00
Ti 31 dec	Nyårsbön med solist, kyrkan kl. 18.00

JANUARI

Inga evenemang anmälda

FEBRUARI

Inga evenemang anmälda

Vill du/ni ha med något i evenemangskalendern?

Lämna uppgifterna till Trönöbygdens redaktion, helst via mejl info.tronobygden.se men telefon och skrivna lappar går också bra.

Allra senast torsdag i vecka 8, 21, 34 respektive 47!

Vi kommer gärna till din bygd för att informera om oss, diskutera frågor samt ta emot förslag och önskemål kring vad din förening vill att Allis ska arbeta med!

Kontakt med ALLIS:

- 0270 766 56 • 070 760 06 96
- www.soderhamnsbygder.se
- www.allis.nu

ALLIS arrangerar för **ALLA**

- Ger mer för pengarna!

**Vi har ett stort utbud av
VITVAROR och HEMELEKTRONIK**

Våra öppettider: Måndag – fredag 10⁰⁰- 18⁰⁰

Telefon: 0270 42 65 35

Bröksmyravägen 13 826 40 Söderhamn

Välkommen till vår butik önskar

Tomas Persson

Göran Östlund

Urban Sundqvist

Välkommen till Norrala-Trönö församling!

Advent och jul i Trönö kyrka

Adventsgudstjänst

Söndag 1 december kl. 14.00

Konsert med lokala förmågor

Lördag 14 december kl. 16

De vackraste advents- och julsångerna

Söndag 8 december kl. 11.00

Julkonsert

Lördag 21 december kl. 17.00

Julmarknad

med sång och musik

Lördag 14 december kl. 13-19

Vi bjuder på lokalproducerad mat
och kaffe i församlingshemmet.

Midnattsmässa

Julafton kl. 23.00

Nyårsbön

Nyårsafton kl. 18.00

Solist

Kontakt:

Församlingsexpeditionen
0270 300 95

Hemsida:

www.norrala-trono.se

© Marie Sundberg